

האליזר

עלון לשבת קודש



בס"ד

דברי מחשבה והלכה, ומהנעשה בבתי הכנסת

להצלחת כל התורמים לעלון, הם ובני משפחותיהם יתברכו בכל הברכות והישועות

נושא השבוע: זהירות בדרכים[ז]

כ"א אב תשפ"ה 1588 (שנה ל')

ההפטרה: "ותאמר ציון" (ישעיה מט)

פרשת עקב

"והיה עקב תשמעון את המשפטים האלה ושמרתם ועשיתם אותם" (י, יב)

יש לפרש בדרך רמז: "עקב"-הוא המקום הנמוך בגוף האדם ומסמל ענווה, וכבר נאמר במשלי (כב, ד): "עקב ענווה יראת ה'", לומר לנו כי מי שהוא ענו מוכן תמיד לשמוע ולשפר את מעשיו.

וזה שאמר הכתוב: "והיה עקב"- אם תהיו בבחינת "עקב" ותתנהגו בענווה אזי יתקיים בכם "תשמעון את המשפטים האלה" ותקיימו אותם הלכה למעשה גם אם אינם מובנים לכם אלא רק משום שה' ציווה.

קל וחומר כשאנו נדרשים לקיים מצווה שהיא מובנת וברורה לנו כ"נשמרתם לנפשותיכם", ובכל זאת כמה ענווה נדרשת מהולך רגל שמגיע למעבר חציה ומחכה שנהגי המכוניות יעצרו לו כפי שמחוייבים על פי החוק וההלכה ובכל זאת אינם עוצרים, והוא מרגיש שהם לא מחשיבים אותו ומתייחסים כפי שמחוייבים ורוצה "להראות להם" ולכן הוא מתפרץ לכביש ומתחיל לעבור כדי לאלצם לעצור, אין לו לנהוג כן!!

אלא ימתין בסבלנות וענווה עד שיעצרו לו עצירה מוחלטת ויתקיים בו "והיה עקב תשמעון"- ואז יעבור בבטחה. וכבר שמענו על מקרים רבים שגרמו להולכי רגל שהתפרצו לכביש להפוך לנכים לכל ימי חייהם ר"ל. אם כן, מה שווה הצדק כשגדול הנזק?!

(תורת הפרשה, ד.ע.)

"ועתה ישראל בזה ה' אלוהיך שואל בלעמך כי אם ליראה את ה' אלוהיך" (י, יב)

ה' יתברך נתן לנו תרי"ג מצוות כדי לשמור עלינו לבל נהפוך למגושמים וגסי רוח ונתרחק ממנו חלילה.

המצוות איפה הם האמצעי לזכך את האדם ולרוממו ולכן ה' מצפה מאיתנו שנתירא מפני הנזק שהחטא גורם לנשמתנו קרי לריחוק ממנו יתברך ולא רק מפני העונש הצפוי.

כמה יראת שמים צריך כל יהודי כדי לא לעבור על כללי הזהירות בדרכים, ולא ייתן ליצר הרע לפתותו ויאמר לעצמו: "מותר לי לחצות כביש שלא במעבר חציה או כשהרמזור אדום, הלא שעת לילה כעת ואין נפש חיה בחוץ..." ומי יודע אם לא יחלוף על פניו רכב במהירות שהנהג חשב את אותן מחשבות?!

ברית כרותה לשפתיים

מעשה שהיה



מעשה נורא התרחש בסביבת משפחתי הקרובה לפני כשני עשורים, בזוג

שעמדו להינשא. בעוד הכלה באה מבית של שומרי תורה ומצוות, החתן היה

'בעל תשובה' ממשפחה קצת רחוקה, הוא בן יחיד להוריו עם עוד אחות שגם היא אינה נמנית על שומרי תורה ומצוות.

הנוהג בעולם הישיבות שהחתן לפחות יום לפני חופתו נפרד מבני הישיבה והולך לבית הוריו, משם הוא מתארגן ליום החופה הקדוש והמיוחד. אולם החתן דנן היה משהו אחר מהרגיל, מתמיד ושקדן שכל רגע יקר לו עד למאוד, וחבל היה לו לבוז את זמנו בבית לריק, על

העלון מוקדש לעילוי נשמת שי שירה ז"ל בת שרית שפקודת שנתה ב-כג' אב ת.ג.ע.ב.ה

ע"פ "אור החיים" אופק ת"א * לא לעיין בתפילה * שקיעה 7:19-7:25 * סוף זמן ק"ש 8:44-8:46

כניסת שבת: 7:05 יציאת שבת: 7:55 יציאת ש"ס ר"ת: 8:45

הופעה ותלבושות, ולכן הוא החליט להישאר עם חבריו בישיבה, ועמם יחד לנסוע בבא העת אל חופתו!

התזמורת ניגנה באולם חשוב בבני ברק, החתן כבר הגיע עם חבריו, משפחת הכלה ורוב ככל המוזמנים גם כבר הגיעו, מי שעדיין לא הגיע באופן קצת מוזר אלו דווקא הורי החתן ואחותו שגרו בטווח מרחק של כרבע שעה מהאולם.

ואז... מקבל אבי הכלה צלצול למכשיר הנייד, מי יכול להתקשר ברגע כזה, דקות לפני המעמד הנשגב של החופה? "שלום, מדברים כאן ממשטרת ישראל", כמובן זה כבר נשמע רציני, הוא יצא אל מחוץ לאולם להתרחק ממקום רעש התזמורת. "האם אתה אדם עם אופי חזק?" שאל המוקדן. "כן!" השיב.

"ובכן, ארעה למשפחת החתן תאונת דרכים קשה בדרכה לאולם, אבי החתן פצוע קשה, אבל בהכרח". אבי הכלה מנסה לעכל את הבשורה הראשונה, אך המוקדן ממשיך: "אימו של החתן כבר אצל בורא עולם בשמיים... ואחותו יצאה ללא פגע, בוכה כאן בתחנת המטרה..." ההודעה המזעזעת והלקונית, השאירה את אבי הכלה המום, בין ההלם למוזיקה הרועשת הבוקעת מן האולם ובין צורך אולי לבכות, לבין חתונה שהיא אירוע משמח לכשעצמו.

הוא נכנס לאולם וניגש לרבני הישיבה בה למד החתן ושאל: "מה עושים? יש חתונה או אולי דוחים, לספר לחתן או אולי לא? יש כאן אנשים כרגע באולם שבין רגע הפכו להגדרה הלכתית של 'אונן', מה עושים?". לא חלף זמן רב עד שהגיעה השאלה למר"ן הרשל"צ עובדיה יוסף צוק"ל דרך שמשו הרב צבי חקק, והרב הורה בהחלטיות, אם החתן והכלה לא יודעים כמו שבמקרה דיון, יש לקיים את החתונה כרגיל, ולעשות שבעה ימים ז' ברכות, ולאחריהם ישב החתן שבעת ימי אבל על אימו ע"ה, וכך עשו.

אחר שאמרו לחתן שארעה תאונה והוא אף דיבר עם אביו, שכמובן לא סיפר לו אלא רק אמר לו: "תעשה חתונה, הכל בסדר אל תחכה לנו, אם נוכל נגיע בהמשך..."

החתן שהיה עדין נפש ובן תורה אמיתי, לא התחכם ועשה כפי שאמרו לו בלי לשאול יותר מידי שאלות. במבט לאחור הוא לא כל כך הבין איך הסכים לגשת לחופתו כבן יחיד להוריו ללא שהם לידו? אבל כמובן יד ה' מנהלת את הכל וגם את מחשבות האדם.

הערב עבר, וגם הלילה. למחרת בבוקר כבר היה צריך להודיע לחתן, הרי בעוד שעות ספורות יוצאת הלוויה של אימו מבית הקברות בעיר חולון, והוא נמצא כעת בירושלים. אחד מחבריו נשלח להתקשר אליו והודיע לו: "אתה יודע, אמא שלך במצב קשה..."

טיפש הוא לא, החתונה עברה, ו"הראש חוזר לעבוד", והוא מיד שאל את חברו: "אמא שלי חיה או מתה...?" החבר לא השיב, רק קול בכי נשמע מעבר לקו, בכי שהוביל לבכי משני צדי קו הטלפון.

הורי הכלה באו מיד לאסוף את הזוג הטרי בתחילת שבעת ימי המשתה לעבר בית העלמין, הנסיעה היתה מתוחה, בה ישבו החתן והכלה ודמעות בעיניהם. ואז לפתע החל החתן לספר מעט רשמים וזיכרונות על אימו, שצד הכלה לא ממש הכירוה:

"כשהתחלתי לחזור בתשובה הדבר לא היה קל לאימי כלל וכלל, הייתי באמצע מסלול לימוד משפטים, והורי צפו לי עתיד כעו"ד מצליח. כשלפתע שיניתי את מסלול חיי וביקשתי ללמוד בישיבה. זה כבר היה קשה אבל סביל, אולם כאשר התחלתי לגדל זקן עבות, כאן כבר אימי לא יכלה להכיל זאת, וביקשה שאגלח את זקני.

היה לי קשה אבל לא רציתי לעצרה, התגלחתי! אבל אמרתי לה, אמא, כעת אני ברשותך, אבל תדעי, זה עד החתונה! אבל אחרי שאתחתן אגדל זקן", "לא!", השיבה "עד המוות שלי!"

כמה מסוכן להתבטא כך, עלינו לדעת כי למילים שאדם מוציא מהפה יש תוקף ר"ל.

כמובן אנו לא יודעים חשבונות שמים, אבל "ברית כרותה לשפתיים", ומי יודע כמה אנשים חורצים את דינם בפיהם, ולכן כדאי שנשמור על פינו הן כלפי עצמנו והן כלפי אחרים.

הלכות זהירות בדרכים [ז]

פינת ההלכה



הולך רגל [ז]

א. הולך רגל [שזה בעצם כל אחד מאיתנו או מילדנו] חייב ללמוד ולדעת את הכללים של הזהירות בדרכים (ס' בזכות וגשמרתם לגר"א פינהגלר), ומחויב על פי התורה לשמור ולקיים את כללי זהירות אלו (משפטי התורה לגר"א ספ"ן ח"א סי' ל, נתיבות חיים לגר"א מורסקי סער 3 פ"א ס"כ וספן דעת כל גדולי ישראל). שנאמר: (דברים 7, ט): "ונשמרתם מאוד לנפשותיכם", וכן נאמר (דברים 7, טו): "רק השמר לך ושמור נפשך" (ואין למו מכשול לגר"א ישראל ח"ד פ"ח).

שואל ומשיב



תשובה:

אלא: מה הן המעלות האלויות בחיינו? כביש אהלאך פאל וצפ"י פתרון?

1. בעיה א' - חוסר הכרה בסכנות הכביש.

המחשבה של הולך הרגל שלחצות כביש זה דבר פשוט, שלא מחייב תשומת לב ואחריות ועובדה שכבר חצה מאות פעמים מבלי להיזהר כנדרש ולא קרה לו כלום!
פתרון: צריך להפנים, הכביש הוא מקום מסוכן מאוד! (נתיבות חיים לגר"א מורסקי סער 3 פ"א ס"א) ולכן יש לנקוט בכל צעדי הזהירות הנדרשים כשחוצים כביש, שנאמר (דברים 7, ט): "ונשמרתם מאוד לנפשותיכם", וכן נאמר (דברים 7, טו): "רק השמר לך ושמור נפשך", שאם לא כן הולך הרגל משחק בחיים שלו ומסכן אותם כוון שיכול להיפצע ואף לאבד את החיים ח"ו. וזה שלא קרה כלום עד היום זה לא ראייה.

דוגמא ממעשה שהיה: סיפרה שלי כהן: הייתי בגיל 18, חשבתי שכל החיים עוד לפני, בגיל כזה לא יכולתי לדמיין שיום אחד הכל יגמר: הטיולים, הטבע, המשפחה, החברות, הספורט ... לא יכולתי לחזות שכל זה יעלם בתוך שניה ... לא שמרתי על כללי זהירות בדרכים נפגעתי בכביש - שניה שגזרה את גורלי שינתה את חיי לחלוטין והותירה אותי משותקת בחצי גוף תחתון, מרותקת לכסא גלגלים ונזקקת למטפלות 24\7 שעות ביממה.
כיום אני מרותקת לכסא גלגלים מסתובבת בבתי ספר ומספרת את סיפורי בתקווה שיבינו את הסכנות בכביש ושלא יצטרכו להגיע לאן שהגעתי ה"י

2. בעיה ב' - גם כשעוברים ברמזור ירוק צריך להיזהר.

הולך הרגל מחכה ברמזור אדום בחוסר סבלנות ומיד שהרמזור מתחלף לירוק הוא קופץ לכביש וחוצה אותו במהירות מבלי להסתכל לצדדים שמא באה מכונית במהירות [כגון: כשנהג המכונית רוצה להספיק את הרמזור לפני שיתחלף ועובר לפני שיתחלף ולשם כך נוסע במהירות, צומת שיש אליה פניה מצד אחר שמותר להם לנסוע, או מכונית הצלה שמותר לה לנסוע באדום] (בזכות וגשמרתם לגר"א פינהגלר עמ' 55,53 נתיבות חיים סער 3 פ"א ס"ב).
פתרון: כשמתחלף הרמזור לירוק יתבונן לכל הצדדים שלא בא רכב במהירות ורק אם הדרך פנויה יעבור.

דוגמא ממעשה שהיה: במשך עשרות שנים משמש צומת בני ברית פינת שד' יצחק הנשיא באשדוד כמעבר למורות ותלמידות מאזור ג' לאזור ה' בו נמצא בית ספר.
בוקר אחד בו המתינו התלמידות והמורות לרמזור שיתחלף לירוק כשהן ממהרות להגיע בזמן לבית הספר, מיד שהתחלף הרמזור לירוק הן החלו לחצות את הכביש ולא שמו לב למכונית שבה היתה נהגת שרצתה להספיק את הרמזור ונסעה במהירות רבה, והתוצאות היו הרוג אסון, מורה אחת שהיתה גם רבנית גדולה נפגעה ונהרגה וכל העיר אשדוד התעטפה באבל.

3. בעיה ג' - הסחת דעת ע"י הנייד לפני ובזמן המעבר.

מחקר של עמותת אור ירוק מגלה כי 55% מהולכי הרגל כשחוצים את הכביש עסוקים עם הטלפון הנייד או שמדברים בו בזמן שחוצים את הכביש, דבר שמסיח דעתם מערנות וזהירות שהרי הם שקועים בשיחה, אין פלא שהנתונים קובעים כי 33% מהולכי הרגל נהרגים דווקא במעבר חציה.

פתרון: אין להתעסק עם הטלפון הנייד או להאזין לנגן כשבאים לחצות את הכביש היות וזה מסיח הדעת מהסכנות הטמונות בכביש (בזכות וגשמרתם עמ' 47).

4. **בַּעִיָּה ד'- רכבים לא נותנים זכות קדימה במעבר חציה והולכי רגל מתפרצים לכביש.**
הולך הרגל מגיע למעבר חציה וממתין שהרכבים החולפים יעצרו לו ויתנו לו זכות קדימה לעבור כמחויב בחוק ובהלכה, אך בפועל חולפים כמה וכמה מכוניות עד שסוף סוף מישהו עוצר. יש שממתנים בסבלנות לרכב עד שיעצור ויש רבים שמתפרצים למעבר חציה ומאלצים את הרכבים שלא עוצרים לעצור ובכך הם מסכנים את עצמם.
- פתרון:** יש להתאזר במידת הסבלנות ולהמתין עד שרכב אחד "יואיל ברוב טובו" לעצור, ואין להתפרץ לכביש כדי לאלץ אותם לעצור ולחנכם - אע"פ שהם לא בסדר אנו מחויבים להיות בסדר ולשמור על החיים של עצמנו. הסבר: הולך רגל המתפרץ לכביש זה כדי ללמד לקח את הנהגים אבל בדרך הוא מסכן את חייו ורכב יכול לפגוע בו ולהפוך אותו לנכה לכל ימי חייו או לגמור חייו, נו נו, מי המפסיד העיקרי? הרי הולך הרגל לא מוגן ונהג הרכב מוגן במכוניות.
5. **בַּעִיָּה ה'- רכבים מאיטים לפני מעבר חציה לתת להולך רגל לעבור, והוא מחכה שיעצור עצירה מוחלטת ואז הם מאיצים וממשיכים הלאה מבלי לתת לו זכות קדימה.**
הולך רגל חסר הסבלנות [ברוב המקרים] מתפרץ לכביש כדי לגרום למכוניות לעצור לו במעבר החציה, או הוא "לומד לקח" שלא כדאי לחכות לעצירה מוחלטת ליד המעבר חציה ועובר את הכביש שהרכבים מאיטים אע"פ שיכול להיות שחלק לא קלטו שהוא רוצה לעבור אלא מאיטים בגלל שהגיעו לצומת ועשויים לפגוע בו ח"ו.
- הפתרון:** יש להתאזר במידת הסבלנות ולהמתין עד שרכב אחד יעצור לגמרי, ואין להתפרץ לכביש כדי לאלץ את הרכבים לעצור, כי הולך הרגל הוא המפסיד העיקרי שיכול להיפגע.
6. **בַּעִיָּה ו'- רכב עוצר במעבר חציה בנתיב הראשון ורכב מאחוריו עוקף בנתיב השני ויכול לפגוע בהולך הרגל.**
הפתרון: אם רכב עצר לו לפני מעבר החציה בכביש של שני נתיבים ובנתיב השני אין רכב, לפני שרוצה לחצות עליו להסתכל שאין רכב שעוקף את הרכב שעצר לו כוון שיכול לפגוע בו. וכשרוצה להמשיך ולחצות את הנתיב השני יסתכל שוב שלא בא רכב כפי שעשה בנתיב הראשון.
- דוגמא ממעשה שהיה: אשה אחת, אמא לילדים רצתה לחצות את הכביש ברח' חזון איש בבני ברק. המכונית הראשונה עצרה כדי לאפשר לה לעבור והנהג אף סימן לה עם היד שתעבור, פתאום הגיחה מכונית מאחורי המכונית הראשונה, הנהג השני חשב שהראשון עצר מכוון שנתקע או שמחכה למישהו ועקף מצד שמאל ופגע באשה וגרם למותה ה"י.
- מכאן נלמד שאפילו שרכב עוצר לנו ואף מסמן לנו לעבור נוודא קודם כל שאין רכב אחריו שמתכוון לעקוף ואם זה בצומת שאין רכב שבא מכוון אחר.
- שמוטב לאבד רגע בחיים מאשר לאבד את החיים ברגע (נזכות ונשמרתם עמ' 76).
7. **בַּעִיָּה ז'- רכב עוצר במעבר חציה בנתיב הראשון ורכב שני בנתיב השני [שאינו פס מעבר בין שני הנתיבים] כשהולך הרגל סיים לעבור את הנתיב הראשון הרכב הראשון מתחיל לנסוע כשהוא ממשיך לעבור את חצי השני של מעבר החציה.**
בעקרון אסור לשתי המכוניות לנסוע עד שהולך הרגל מסיים לעבור את 2 הנתיבים ויגיע למדרכה, ולכן בשל כך אסור להולך הרגל להתחרט באמצע מעבר החציה ולחזור אחורנית כי הוא יכול להיפגע ע"י הרכב הראשון שהתחיל לנסוע.
- הפתרון:** גם אם באמצע מעבר החציה הוא מתחרט ורוצה לחזור לאחוריו עליו להמשיך ולעבור לצד השני, ואז יעמוד על שפת המדרכה ויעבור חזרה לצד הראשון עם כל נזהר זהירות בדרכים [להסתכל לכל הצדדים לפני שחוצה, שמכוניות עצרו לו במעבר חציה וכו'].
8. **בַּעִיָּה ח'- הולך רגל רוצה לחצות את הכביש במקום שאין מעבר חציה או רמזור, רכב עוצר לו כדי שיעבור אך ישנו רכב שנמצא מאחוריו והוא לא יודע שזה עצר להולך רגל ועוקף ועשוי לפגוע בהולך הרגל שעובר.**
פתרון: אין לעבור בשום פנים ואופן כשעוצר לך רכב על מנת שתעבור, הדרך היחידה לעבור במקום שאין מעבר חציה היא רק אם הכביש פנוי מרכבים בשני הכיוונים.

בית דין לממונות ולגישור משפט צדק **אשדוד** בראשות הרה"ג יובל אברהמי שליט"א
הזדמנות ייחודית לפתרון מחלוקות על פי תורה **ללא תשלום**

בנושאים כגון: מחלוקת כספית, סכסוכי שכנים, דיני עובד ומעסיק, שכירות, קניית דירה, עסקים, תאונות דרכים, נזקי גוף או רכוש

בית הדין באשדוד טל: 052-7140481, 052-7141561 לתאום: א,ב,ג 19:00-21:00 ד,ה 19:00-20:00

טל': 08-8644452 אתר העלון: alonthaihud.co.il דוא"ל: haihud.ashdod@gmail.com
אנו זקוקים עדיין לתרומות - שם חשבון: האיחוד פרשת שבוע מס' חשבון: 111396 סניף: 516 בנק מסד 46